

DOSYA/EDİTÖRÜ'NDEN

Sınıf mücadeleleri tarihinin en kritik örgütlenmelerinden biri olan sendikalar, aynı zamanda bu sürecin en tartışmalı yapılarından biri olmuştur. Sınıf mücadelesinin baş aktörlerinden olması gerekirken; daha çok bürokratik, emekçiye yabancılaşmış, sınıfın çıkarlarından uzaklaşmış, uzlaşmacı yapısıyla anılır ve tartışılır hale gelmiştir. Kuşkusuz ki bu noktada sorgulanması gereken sendikaların varlığı değil, ona yön veren sendikacıların yönelimleri, politik tercihleri, sendikal anlayışları ve egemen sınıfla olan bütünleşmeleri olmalıdır. Toplum Hekim Yayın Kurulu olarak bizi "sendika dosyası" hazırlamaya iten iki temel unsur vardı. Bunlardan birincisi "kamu çalışanları sendikaları yasası"nın çıkmasından sonraki süreci değerlendirebilmek ve buradan yola çıkarak hekim sendika ilişkisini sorgulayabilmektir. İkinci temel nedenimiz de emek sermaye ilişkisinin hergeçengün derinleştiği bir ortamda nasıl oluyordu da sendikalar bu denli etkisiz ve mücadeleden uzak bir hatta durabiliyorlardı. Gerçekten de emekçilerin sürekli yoksullaştığı, işten atıldığı, çalışanların üzerinde, baskıların giderek boyutlandığı bir ortamda sınıftan yana bir sendikal mücadeleden söz etmek pek de olası değil.

Dosyamızı salt kamu çalışanlarının sendikal mücadelesiyle ve anlayışıyla sınırlamadık, sendikal mücadeleyi genel olarak ele aldık. Bu doğrultuda dosyayı sınıf tartışmasıyla başlattık. Tülin Öngen yazısında genel olarak hizmet sektörünü ele aldı, kamu çalışanlarının sınıfsal konumunu ve buradan hareketle örgütlenme kapasitelerini değerlendirdi. Ardından İlker Belek hekim sendika ilişkisini inceledi. Hekimleri sendikaya uzak kılan ya da onların sendikayla buluşmalarını engelleyen

Bülent YILMAZ*

etmenleri sınıf perspektifinden ele aldı. İlker Belek'in yazısının gerek sendika çevrelerince, gerekse hekim hareketinin ileri unsurlarınca irdelenmesi gerektiğini düşünüyorum. Sağlık çalışanlarının sendikalaşma sürecini başından beri yaşayan dönemin TTB Merkez Konsey üyelerinden Ata Soyer TTB ile sağlık işkolundaki kamu çalışanları sendikaları arasındaki ilişkiyi ele aldı. Hekim cephesinde sendikalaşma sürecinde yaşanan tartışmaları ana hatlarıyla aktardı. Türkiye'de ilk kurulan hekim sendikası olan "SSK Hekim ve Eczacılar Sendikası" deneyimini Erdal Atabek dosyamıza taşıdı. Dosyada bir diğer ayrıntılı çalışmayı Yüksel Akkaya yaptı. Türkiye sendikal tarihini ve sendika siyaset ilişkisini işçi sendikaları üzerinden birebir ayrıntılandırdı. Ele aldığımız diğer bir konu da KESK tarihiydi. KESK tarihini konfederasyonun eski genel başkanı Siyami Erdem ve ESM Sendikası'ndan İbrahim Akgün daha çok eylemler üzerinden aktardı. Yine bu doğrultuda SES Genel Sekreteri Şükran Öz sendika-mezlek örgütü ilişkisi üzerinde durdu. Dosyaya Metin Özügürlü uluslararası sendikal hareketi inceleyen yazısıyla katıldı. Özügürlü uluslararası sendikal hareketteki yeni eğilimleri aktarırken, aynı zamanda "toplumsal hareket sendikacılığı" olarak anılan sendikal hareketleri başlıca örnekleri üzerinden bizlere aktardı. Dosyamızın son yazısını İhsan Çaralan kaleme aldı. Günümüz sendikal hareketinin tıkanma noktalarını ve yeni bir sendikal anlayışın olanaklarını irdeledi.

Kuşkusuz dosyayı daha da genişletmek mümkün. Ancak bu haliyle de dosyanın bir bütünlük oluşturduğunu ve Toplum Hekim'de daha önce yayınlanan "sendika konulu" yazılarla birlikte iyi bir kaynak haline geldiğini düşünüyoruz.

Dosyada emeği geçenlerin ellerine sağlık. Sevgi ve dostlukla.

* Pratisyen Hekim